

ХУЛОСАИ
шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи
илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23.
Рӯзноманигорӣ байналмилалӣ

Парвандаи аттестатсионии №____
Қарори шурои диссертатсионӣ аз 07.10.2026, №21

Барои сазовор донишгари Сухробӣ Мирзоалӣ, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигорӣ байналмилалӣ.

Диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзӯи «Журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигорӣ байналмилалӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17; фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2-юми март соли 2026, №83/шд) аз 22-юми апрели соли 2026, протоколи №4 ба ҳимоя қабул гардидааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Сухробӣ Мирзоалӣ 24-уми феввали соли 1983 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст.

Сухробӣ Мирзоалӣ соли 2005 зинаи мутахассиси факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси «Журналистикаи байналхалқӣ» хатм намудааст ва солҳои 2005-2007 аспиранти шӯбаи ғоибонаи Донишгоҳи мазкур буда, рисолаи номзадиро пеш аз муҳлат соли 2007 дифоъ кардааст.

Фаъолияти омӯзгориро Сухробӣ Мирзоалӣ аз моҳи августи соли 2005 ба ҳайси ассистенти кафедраи журналистикаи байналхалқии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оғоз карда, аз соли 2010 инҷониб ба ҳайси дотсент дар кафедраи мазкур фаъолият дорад. Солҳои 2022-2025 дар шӯбаи докторантураи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба корҳои илмӣ таҳқиқӣ машғул шудааст.

Диссертатсия дар кафедраи журналистикаи байналхалқии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон анҷом ёфтааст.

Мушовирӣ ӣлмӣ: доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи журналистикаи байналхалқии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Муқимов Муҳаммадӣ Аминович.

Муқарризи расмӣ: Муллоев Шариф Боқиевич – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи журналистикаи медиакоммуникатсияи факултети филологияи рус, журналистика ва медиатеҳнологияҳои Муассисаи таълимии байнидавлатии маълумоти олии «Донишгоҳи (славянӣ) Россия ва Тоҷикистон», Саидмурод Хочазод – доктори илмҳои филологӣ,

профессори кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ва **Хасанова Таҳмина Гаюровна** – доктори ʼилмҳои филологӣ, дотсенти кафедраи лингвистикаи Филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ба диссертатсия тақризи мусбат пешниҳод намудаанд.

Муассисаи пешбар – Муассисаи давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби раиси ҷаласа – мудирӣ кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонӣ, номзади ʼилмҳои филологӣ, дотсент Галимова Моҳинур, эксперт – доктори ʼилмҳои филологӣ, профессори кафедраи мазкур Муъминҷонов Зулфиддин, котиби ʼилмии ҷаласа – доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси рӯзноманигорӣ, муаллими калони кафедра Мулоева Нишона имзо гардида, бо имзою муҳри ректори муассиса, дотсент Назарзода Маҳмуд Мирзо тасдиқ шудааст, қайд намудааст, ки диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзуи «Журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо» ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои ʼилмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он ба дараҷаи ʼилмӣ доктори ʼилмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ сазовор мебошад.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо дарназардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои ʼилмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, интихоб ва таъин гардидаанд. Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар ба он асоснок мегардад, ки онҳо мутахассисони бевоситаи соҳаи рӯзноманигорӣ буда, дар корҳои ʼилмӣ таҳқиқоти фаъолона иштирок мекунанд ва дар ин самт асару мақолаҳое таълиф намудаанд, ки мазмуну муҳтавои онҳо ба мавзуи диссертатсияи мазкур иртибот дорад.

Довталаби дараҷаи ʼилмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 1 монография, 37 мақолаи ʼилмӣ ба нашр расонидааст, ки аз ин номгӯй 21 мақола (2 мақола бо ҳаммуаллифии мушовири ʼилмӣ) дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 2 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии Федератсияи Россия ба ҷоп расидаанд. Маводди интишоргардида нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмунҳои диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро дар таҳқиқи мавзӯ собит менамоянд.

РҶҲАТИ ИНТИШОРОТИ ʼИЛМӢ ДОВТАЛАБИ ДАРАҶАИ ʼИЛМӢ ДОИР БА МАВЗУИ ДИССЕРТАТСИЯ:

I. Монография

[1-М]. Мирзоалӣ, С. Хабар: аз Машрик то ба Мағриб [Матн]: монография / С. Мирзоалӣ. – Душанбе, 2009. – 196 с.

**II. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи
Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон:**

- [2-М]. Мирзоали, С. СМИ Таджикистана в условиях глобальной информации [Электронный ресурс] / С. Мирзоали // Медиа. Информация. Коммуникация: международный электрон. научно-образов. журн. – М., 2014. – № 11. [Электронный ресурс] / С. Мирзоали // Режим доступа: URL: <http://mic.org.ru/new/351-smi-tadzhikis>
- [3-М]. Мирзоалӣ, С. ВАО-и Тоҷикистон дар шароити глобализатсияи иттилоот [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши филологӣ. – Душанбе, 2015. – № 4/3(167). – С. 251-255.
- [4-М]. Мирзоалӣ, С. Пайдоиш ва ташаккули агентҳои иттилоотӣ дар Тоҷикистон [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши филологӣ. – Душанбе, 2015. – № 4/4 (171). – С. 281-285.
- [5-М]. Мирзоалӣ, С. Инъикоси воқеоти байналхалқӣ дар Телевизиони «Сафина» [Матн] / С. Мирзоалӣ, С. Гулов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши филологӣ. – Душанбе, 2015. – № 4/5 (174). – С. 272-276.
- [6-М]. Мирзоалӣ, С. «Пирамидаи қач» ва усулҳои идоракунии шуур дар фаъолияти агентҳои иттилоотӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши филологӣ. – Душанбе, 2016. – № 4/1(195). – С. 277-280.
- [7-М]. Мирзоали, С. Из истории появления и формирования частных информагентств в Таджикистане [Текст] / С. Мирзоали // Вестник Таджикского национального университета. Серия филология. – Душанбе, 2016. – № 4/2(199). – С. 287- 290.
- [8-М]. Мирзоалӣ, С. Ғалати факт ва хатои услубӣ дар матнҳои расонаӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ, Қ. Мухторӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2017. – № 4/4. – С. 290-292.
- [9-М]. Мирзоалӣ, С. Таҳаввулот дар журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – № 6. – С. 269-275.
- [10-М]. Мирзоалӣ, С. Баъзе вижагӣҳои журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – № 7. – С. 285-292.
- [11-М]. Мирзоалӣ, С. Нақши журналистикаи байналхалқӣ дар ташаккули имиҷи мусбати давлат [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – № 8. – С. 234-243.
- [12-М]. Мирзоалӣ, С. Ҷойгоҳи «трэвелинг-журнализм» дар журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – № 10. – С. 288-295.

- [13-М]. Мирзоалӣ, С. Заминаҳои пайдоиши журналистикаи байналҳалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Бахши илмҳои таърих ва бостоншиносӣ, педагогика ва филология. – Душанбе, 2023. – № 3 (32). – С. 28-38.
- [14-М]. Мирзоалӣ, С. Нақши радиои «Овози тоҷик» дар ҳамгироии Тоҷикистон ва Ёзбекистон [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёмномаи фарҳанг. – Душанбе: Аржанг, 2024. – № 3 (67). – С. 100-109.
- [15-М]. Мирзоалӣ, С. «Бухорои шариф» – гаҳвораи журналистикаи байналҳалқии тоҷик [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Китобхонаи миллӣ. – Душанбе, 2025. – № 1 (9). – С. 105-114.
- [16-М]. Мирзоалӣ, С. Муаррифии имконоти сайёҳии Тоҷикистон дар баъзе расонаҳои хориҷӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – № 2. – С. 302-311.
- [17-М]. Мирзоалӣ, С. Ташаккулёбии имиҷи Тоҷикистон дар расонаҳои байналҳалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – № 3. – С. 288-295.
- [18-М]. Мирзоалӣ, С. Журналистикаи байналҳалқӣ ва масъалаҳои миллӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. Бахши илмҳои таърихиву бостоншиносӣ, адабиётшиносӣ ва забоншиносӣ. – Душанбе, 2025. – № 2 (115). – С. 182-189.
- [19-М]. Мирзоалӣ, С. Муаррифии симои тоҷикон дар сомонаи «Спутник Тоҷикистон» [Матн] / С. Мирзоалӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – № 4. – С. 299-307.
- [20-М]. Мирзоалӣ, С., Муқимов М.А. Ютуб – рақиб ва ё шарики ВАО-и байналҳалқӣ дар набардҳои иттилоотӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ, М.А. Муқимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – № 5. – С. 304-312.
- [21-М]. Мирзоалӣ, С. Мушкilotи фазои иттилоотии байналҳалқӣ ва миллӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ, А.Ҷ. Сангов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. Бахши илмҳои таърихиву бостоншиносӣ, адабиётшиносӣ ва забоншиносӣ. – Душанбе, 2025. – № 5 (118). – С. 289-296.
- [22-М]. Мирзоалӣ, С., Муқимов М.А. Радиоҳои байналҳалқии форсизабон [Матн] / С. Мирзоалӣ, М. Муқимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – № 6. – С. 272-280.
- [23-М]. Мирзоали, С. Особенности современного международного радиовещания на персидском языке // Вестник Воронежского государственного университета. Серия: Филология. Журналистика. – Воронеж, 2025. – № 4. – С. 107-111.

- [24-М]. Мирзоалӣ, С. Воқеият ва мизони баррасии рӯйдод дар телевизионҳои байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ, Ҷ. Саъдуллоев // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Бахши илмҳои таърих ва бостоншиносӣ, педагогика ва филология. – Кӯлоб, 2025. – № 4 (41). – С. 222-230.

III. Мақолаҳои муаллиф дар маҷмуаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ:

- [25-М]. Мирзоалӣ, С. Иртиботи мутақобила дар ВАО-и интернетӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Замони муосир ва журналистика. (маҷмуи мақолаҳои конференсияи байналхалқии илмӣ-амалии «Замони муосир ва журналистика: проблемаҳои ҳуқуқ ва озодии суҳан» ДМТ, – Душанбе, 2010). – Душанбе: Матбааи ДМТ, 2011. – С. 86-90.
- [26-М]. Мирзоалӣ, С. Истифодаи маводди ВАО-и хориҷӣ дар телевизиони «Ҷаҳоннамо» [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конференсияи илмӣ - амалии ҷумҳуриявии «Донишгоҳи миллии Тоҷикистон маркази тайёр кардани мутахассисони соҳибунвон». – Душанбе, 2013. – С. 210-214.
- [27-М]. Мирзоалӣ, С. Мушкилоти танзими ҳуқуқи фаъолияти хабарнигорони хориҷӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конфронси ҷумҳуриявии илмиву амалии «Устод Садриддин Айнӣ ва асолати забони тоҷикӣ» ба муносибати 140-солагии Садриддин Айнӣ (13 апрели соли 2018). – Душанбе, 2018. – С. 169-176.
- [28-М]. Мирзоалӣ, С. Мушкилоти муосири журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Дипломатияи об ва омилҳои фароғири он дар бозтоби воситаҳои ахбори оммаи кишварҳои Осиёи Марказӣ». – Душанбе, 2019. – С. 184-188.
- [29-М]. Мирзоалӣ, С. Мушкилоти обӣ дар инъикоси сомонӣ «Спутник Тоҷикистани» [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Дипломатияи об ва омилҳои фароғири он дар бозтоби воситаҳои ахбори оммаи кишварҳои Осиёи Марказӣ». – Душанбе, 2019. – С. 34-41.
- [30-М]. Мирзоалӣ, С. Баъзе масъалаҳои амнияти иттилоотӣ ва саводи расонаӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конференсияи байналмилалӣ илмию амалии «Медиалингвистика ва услубшиносӣ: проблема ва дурнамо» ба муносибати 85-солагии профессор Баҳриддин Камолиддинов (ш. Душанбе, 22-23 октябри соли 2020). – Душанбе, 2020. – С. 308-311.
- [31-М]. Мирзоалӣ, С. Фаъолияти зиддитарғиботӣ дар ҷанги иттилоотӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Таҳсилоти журналистӣ дар Тоҷикистон: вазъият, мушкилот ва пешомад (маҷмуаи мақолаҳои конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ). – Душанбе, 20022. – С. 65-71.
- [32-М]. Мирзоалӣ С. Инфографикасозӣ дар журналистикаи муосир [Матн] / С. Мирзоалӣ // Медиакоммуникатсияи маҷозӣ ва реклама: технологияи нав ва методологияи таҳқиқ (Маводди конференсияи илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ). – Хучанд, 2023. – С. 70-74.

- [33-М]. Мирзоалӣ, С. Нигоҳи расонаҳои байналхалқӣ ба чорабиниҳои ҷаҳонӣ (дар мисоли ҷамъишҳои байналхалқӣ дар Душанбе) [Матн] / С. Мирзоалӣ // Стратегии и тренды развития журналистики, филологии и лингводидактики: Материалы Международной научно-практической конференции. – Душанбе: РТСУ, 2024. – С. 189-193.
- [34-М]. Мирзоалӣ, С. Барангезиши бадбинии миллӣ дар ВАО-и байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Мақолаҳо аз конференсияи илмӣ-амалии байналхалқӣ дар мавзӯи «Нақши ВАО дар шароити ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди фарҳангу тамаддунҳо». – Бохтар, 2025. – С. 63-67.
- [35-М]. Мирзоалӣ, С. Вижагиҳои инъикоси авзои байналхалқӣ барои аудиторияи тоҷик [Матн] / С. Мирзоалӣ // Материалы Международной научно-практической конференции “Перспективы развития филологии, журналистики и психологопедагогических наук” 23 октября 2025г. Часть 2. – Душанбе: РТСУ, 2025. – С. 48-53.
- [36-М]. Мирзоалӣ, С. Анъана ва навоарӣ дар жанрҳои журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Конференсия ҷумҳуриявӣ илмӣю назариявӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои назарӣ ва амалии публицистика тоҷик дар замони муосир». – Душанбе, 2025. – С. 318-331.
- [37-М]. Мирзоалӣ, С. Махсусияти касбии журналистикаи байналхалқӣ [Матн] / С. Мирзоалӣ // Маводди конференсияи илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Таъсири интернет ва расонаҳои рақамӣ дар мусоидат ба таърихи васоити ахбори омма ва омӯзиш дар замони муосир» (ш. Кӯлоб, 3 майи соли 2025). – Кӯлоб: КВД Матбаа, 2025. – С. 155-159.
- [38-М]. Мирзоалӣ, С. Баъзе хусусиятҳои журналистикаи байналхалқии муосир [Матн] / С. Мирзоалӣ // Конференсия ҷумҳуриявӣ илмӣю назариявӣ дар мавзӯи «Равандҳои муосири журналистикаи байналхалқӣ: мушкилот ва дурнамо». – Душанбе, 2025. – С. 51-60.

Ба автореферати диссертатсия аз муҳаққиқони зерин тақризҳо ба шӯрои диссертатсионӣ ворид шудаанд:

Тақризи доктори илмҳои филологӣ, академики АМИТ **Имомзода Махмаюсуф Сайдалӣ** мусбат буда, дар он пешниҳоду эродҳои зерин ироа шудааст:

1. Номи фасли сеюми боби чоруми рисола «Нақши ВАО-и байналхалқӣ дар равобити байналхалқӣ» бо номи «Инъикос ва таҳлили равобити Тоҷикистон ва Ёзбекистон дар радиои «Овози тоҷик»» иваз намудан беҳтар аст.

2. Хулосаи диссертатсия дар 18 банд ҷамъбаст гардидааст, вале бандҳои 9-умро бо 10-ум, 11-умро бо 12-ум ба ҳам муттаҳид намудан имконпазир аст.

Тақризи доктори илмҳои таърих, мудири шӯъбаи Иттиҳоди давлатҳои Мустақили Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупо **Сайидзода Зафар Шералӣ** низ мусбат буда, дар он пешниҳоду эродҳои зерин манзур шудаанд:

Якум, мафҳуми «журналистикаи байналмилалӣ» дар таҳқиқ дар маънои хеле васеъ истифода шудааст. Дар баъзе маврид он ба мафҳумҳои «ВАО-и

байналмилалӣ», «пахши байналмилалӣ», «журналистикаи хориҷӣ» ва «инъикоси муносибатҳои байналмилалӣ» наздик карда мешавад. Барои таҳқиқоти докторӣ фарқгузориҳои дақиқи истилоҳӣ миёни ин категорияҳо мувофиқи мақсад мебуд.

Дуюм, баъзе мавқеъҳои автореферат ҳукму назарҳо бо қатъияти аз ҳад зиёд баён шудаанд. Масалан, андеша дар бораи он, ки журналистикаи байналмилалии давлатҳои алоҳида амалан ба сиёсати хориҷӣ ва ҳатто доктринаи низомии онҳо мутобиқат мекунад, лоиқи таваҷҷуҳ аст, вале барои исботи он таҳлили муқоисавии мукамалтар зарур мебошад. Дар байни давлат, низоми сиёсӣ, шаклҳои моликияти ВАО, сиёсати таҳририятӣ ва ҷомеаи касбии журналистон сатҳҳои гуногуни муносибат вучуд доранд, ки на ҳамеша имкон медиҳанд бастагии мустақими миёни онҳоро муайян намоем.

Сеюм, баъзе тавсияҳои хусусияти амалӣ дошта ба баҳси иловагӣ ниёз доранд. Аз ҷумла, пешниҳоди маҳдуд намудани сафарҳои хориҷии шаҳрвандоне, ки гӯё «обруи давлат ё миллатро паст мезананд», аз доираи масъалаҳои бевоситаи журналистика берун рафта, бо дарназардошти принтсипҳои қонуният ва ҳуқуқи инсон ба асосноккунии мустақили ҳуқуқӣ ва сиёсатшиносӣ ниёз дорад. Ба назари мо, чунин тавсия дар таҳқиқоти илмӣ оид ба журналистика аз ҳад зиёд қатъӣ баён шудааст.

Дар тақризи доктори илмҳои сиёсатшиносӣ, профессори Институти «Мақтаби олии рӯзноманигорӣ ва воситаҳои ахбори омма»-и Донишгоҳи давлатии Санкт-Петербург **Никонов Сергей Борисович** дастовардҳои довталаб ва аҳамияти назарию амалии таҳқиқ таъкид гардида, ба автореферат ду эрод гирифта шудааст:

1. Аввалан, дар бораи мавқеи муаллиф дар бораи "журналистикаи сайёҳӣ" ҳамчун яке аз шохаҳои рушдбандаи журналистикаи байналмилалӣ шубҳа вучуд дорад. Худи журналистикаи байналмилалӣ, чунон ки муаллиф муайян кардааст, як шохаи журналистика аст ва истифодаи истилоҳи соҳа дар дохили соҳа ба андешаи мо қомилан мантиқӣ нест. Зарур аст, ки муайян карда шавад, ки кадом категорияи "журналистикаи байналмилалӣ" аз ҷониби "журналистикаи сайёҳӣ" иҷро мешавад. Оё ин омӯзиши фаъолияти байналмилалии рӯзноманигорон ва ВАО аст? Ё "журналистикаи сайёҳӣ" дар муносибатҳои байналмилалӣ нақши муайянкунанда дошта, авзои ҷаҳонӣ ва фаъолияти созмонҳои байналмилалиро инъикос мекунад?

2. Дуюм, дар баъзе фаслҳои автореферати рисола метавонистанд, мисолҳои бештарро аз журналистикаи амалӣ, бахусус, дар робита бо амалияи муосири ВАО, маъводҳои мушаххаси рӯзноманигорӣ ва ҳолатҳои воқеии фаъолияти ВАО-ро дар бар гиранд, ки ин равшании пойгоҳи эмпирикии таҳқиқотро коҳиш медиҳад.

Тақризи доктори илмҳои филологӣ, профессори факултаи гуманитарии педагогии Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкориҳои Тоҷикистон **Ҳамидиён Илҳомҷон Иномзода** мусбат буда, дар он пешниҳоди эродҳои зерин манзур шудаанд:

1. Дар баъзе мавридҳо мафҳумҳои «журналистикаи байналхалқӣ», «журналистикаи байналмилалӣ», «ВАО-и байналхалқӣ», «ВАО-и хориҷӣ» ва «журналистикаи хориҷӣ» ба ҳам хеле наздик истифода шудаанд. Гарчанде муаллиф дар боби якум барои фарқгузори онҳо талош намудааст, дар баъзе қисматҳои хулоса ва тавсифи натиҷаҳо низоми истифодаи истилоҳот боз ҳам ба мушаххастар кардан ниёз дорад.

2. Баъзе хулосаҳо хусусияти хеле умумӣ доранд. Масалан, андеша дар бораи алоқамандии журналистикаи байналмилалӣ кишварҳо ба сиёсати хориҷӣ ва доктринаи ҳарбии онҳо масъалаи муҳим аст, вале барои чунин хулосаи васеъ нишон додани меъёрҳои муқоисавӣ ва далелҳои бештар мувофиқи матлаб мебуд. Махсусан, дар масъалаи арзёбии ВАО-и форсизабон баъзе баҳогузориҳо ниёз ба асосноккунии бештар доранд. Аз ҷумла, хулосаҳои вобаста ба истифодаи радиоҳо ҳамчун воситаи тарғибот ва ҷанги иттилоотӣ метавонанд бо нишондиҳандаҳои мушаххаси таҳлили контент, намунаҳои матнӣ ва меъёрҳои муқоисавӣ боз ҳам қавитар гарданд.

3. Масъалаи дурнамои журналистикаи байналхалқӣ тоҷик бештар дар шакли тавсияҳои умумӣ пешниҳод шудааст. Бо назардошти он ки муаллиф барои рушди соҳа пешниҳодҳои мушаххас, аз ҷумла тақмили омодакунии кадрҳо, рушди «трэвел-журналистика» ва ташкили расонаи интернетии байналмилалӣ Тоҷикистонро пешниҳод мекунад, хуб мебуд нишондиҳандаҳои марҳилавӣ ва механизмҳои таъбиқи ин пешниҳодҳо низ мушаххастар нишон дода мешуданд.

4. Дар қисмати тавсифи баъзе натиҷаҳо робитаи байни далели таҳқиқ ва хулосаи ниҳой на ҳамеша ба таври баробар равшан аст. Масалан, ҳангоми баррасии фаъолияти расонаҳои байналмилалӣ дар Тоҷикистон бештар мебуд нишон дода шавад, ки кадом меъёрҳо барои арзёбии таъсир, самаранокӣ ва ҷойгоҳи онҳо истифода шудаанд.

Дар тақризи дотсенти кафедраи сотсиология ва илмҳои ҷамъиятшиносии филиали донишгоҳи давлатии Қазоқистон дар шаҳри Бишкек, доктори илмҳои филологӣ **В.В. Панков** ба автореферати диссертатсия баҳои мусбат дода шуда, пешниҳоди эродҳои зеринро қайд намудаанд:

1. Ҳангоми баррасии расонаҳои байналмилалӣ тоҷикӣ, фаъолияти бахшҳои русзабони онҳо асосан ба таври умумӣ таҳқиқ шудаанд. Ба андешаи мо, фаъолияти филиали Ширкати телевизион ва радиои байнидавлатии "МИР" дар Тоҷикистон ва бахши русзабони радиои "Овози тоҷик", ки мустақиман ба муаррифии Тоҷикистон барои аудиторияи русзабон мусоидат мекунанд, сазовори таҳлили муфассалтаранд.

2. Муаррифии натиҷаҳои таҳқиқот метавонист бо истифодаи бештари маълумоти омӯрӣ ва маводҳои муқоисавӣ тасвирӣ тақвият дода шавад. Ин имкон меод, ки хулосаҳои мушаххастар бароварда шаванд ва муқоисаи тамоюлҳои муайяншуда боварибахштар гардад.

Муқарризон дар баробари муайян кардани баъзе заъфу нуқсонҳои автореферати диссертатсия аҳамияти ҷанбаҳои назарӣ амалӣ ва навоариҳои онро таъкид карда, муаллифро ба дараҷаи **илмӣ доктори илмҳои филологӣ**

аз рӯйи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ сазовор доништаанд.

Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар асоси иҷро кардани таҳқиқи илмӣ:

- диссертант Сухробӣ Мирзоалӣ бо истифода аз назарияҳо ва равишҳои илмӣ-таҳқиқотии самти рӯзноманигории байналмилалӣ ба таҳқиқи махсусиятҳо ва равандҳои журналистикаи байналҳалқии тоҷик пардохта, дурнамо ва масъалаҳои меҳварии таҳқиқро **муайян карда**, кори илмӣ муҳим ва арзишмандро **ба анҷом расонидааст**;
- рӯзномаи «Бухорои шариф» ҳамчун аввалин минбари муаррифии ҳаёти байналҳалқӣ барои аудиторияи тоҷик аз Осиёи Марказӣ **омӯхта шуда**, омилҳои инъикоси ва таҳлили ҳаёти байналҳалқӣ дар нашрияти мазкур **муайян карда шудаанд**;
- проблемаҳои журналистикаи байналҳалқии муосир **баррасӣ гардида**, қорбурди васеи расонаҳои байналҳалқӣ дар набардҳои иттилоотӣ, хоҳишҳои касбият дар журналистикаи байналҳалқӣ, баррасии яктарафаи масоили глобалӣ **таҳқиқ шудаанд**;
- оид ба имиҷсозӣ дар журналистикаи байналҳалқӣ, истифодаи имконоти ВАО-и байналҳалқӣ ва таваҷҷуҳ ба журналистикаи сайёҳӣ аз тарафи давлатҳо чиҳати беҳбуд бахшидани имиҷи байналҳалқии худ ва рушди сайёҳӣ маълумоти мушаххас **пешниҳод гардидааст**;
- нақши Ютуб дар набардҳои иттилоотии байналҳалқӣ таъин гардида, таъсири саҳми он ба имиҷи Тоҷикистон ва миллати тоҷик, бахусус дар ҷангҳои иттилоотӣ, **таҳқиқу баррасӣ гардидааст**;
- инъикос ва тарғиби равобити кишварҳо ва миллатҳо дар ВАО-и байналҳалқӣ таҳқиқ шуда, нақши радиои «Овози тоҷик» ҳамчун як расонаҳои муваффақи ватанӣ муайян шудааст;
- рақобат барои фатҳи шуури форсизабонон дар замони муосир, аз он ҷумла тоҷикон мавриди пажӯҳиш қарор гирифта, радиошунавонии байналҳалқӣ барои форсизабонон гуруҳбандӣ шуда, густариш пайдо кардани тарғиботи байналҳалқии кишварҳои абарқудрат, баъзе давлатҳо ва созмонҳо **собит карда шудааст**;
- алоқамандии журналистикаи байналҳалқии кишварҳо ба сиёсати хориҷӣ ва доктаринаи ҳарбии онҳо **ошкор карда шуда**, фарқияти журналистикаи байналҳалқии Тоҷикистон, бахусус алоқамандии онҳо ба муаррифии кишвар ва ташаббусҳои байналҳалқии ҷумҳурӣ ба ҷаҳон ва баръакс, муаррифии олам ба тоҷикистониён **муайян карда шудааст**;
- дурнамои тараққиёти журналистикаи байналҳалқӣ дар Тоҷикистон **таҳлил гардида**, роҳҳои оmodасозии мутахассисони ҷавобгӯ ба бозори ҷаҳонии меҳнат, такмил додан ва бозсозии ВАО-и байналҳалқии Тоҷикистон, истифода аз технологияи иттилоотии замонавӣ ва таҷрибаи ВАО-и байналҳалқӣ дар ин самт **баррасӣ гардидааст**.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқ дар он ифода меёбад, ки бори аввал дар илми журналистикаи тоҷик омӯзиши комплекси журналистикаи

байналхалқии тоҷик ба вучуд оварда шуд. Дар диссертатсия донишҳои назарии самти рӯзноманигории байналмилалӣ тақвият бахшида шуда, дастовардҳои илмӣ онро хангоми таҳқиқи минбаъдаи проблемаҳои журналистикаи байналхалқӣ ва барои ба даст овардани маълумоти иловагӣ доир ба шинохти ВАО-и байналхалқӣ истифода бурдан мумкин аст, зеро ҳар як фасли рисола метавонад, яке аз самтҳои таҳқиқи журналистикаи байналхалқӣ гардад. Маводди таҳқиқ ва хулосаҳои муаллиф дар коркарди назарияи минбаъдаи мавзӯ ва таъини қонунмандиҳову низоми таҳаввулоти журналистикаи байналхалқии тоҷик замина фароҳам меорад. Ҳамчунин, дар диссертатсияи мазкур дурнамои журналистикаи байналхалқӣ ва таҳқиқоти минбаъда дар самти низоми ташаққули таҳаввули ВАО-и байналхалқии ватанӣ ва муқоисаи он бо ВАО-и байналхалқии дигар кишварҳо ва созмонҳои минтақавӣ ва байналхалқӣ масъалагузорӣ шудааст.

Дар раванди таҳқику омӯзиши мавзӯ ва таҳлилу баррасии масъалаҳои ҷудогона аз таҷриба ва дастовардҳои илмӣ муҳаққиқони ватанию хориҷӣ, ба монанди А. Саъдуллоев, И.К. Усмонов, А.Н. Нуралиев, М.А. Муқимов, Ҷ.М. Саъдуллоев, М.Б. Муродӣ, М. Абдуллозода, А. Азимов, Ш. Муллоев, З. Муъминҷонов, М. Б. Ҳошимзода, Н. Бозорзода, Қ. Мухторӣ, С. Гулов, Я. Н. Засурский, В. В. Орлова, А. С. Пуя, С. Б. Никонов, Б. Л. Залесский, Е. Ф. Конев, В. Кевин, Р. Замит ва дигарон ҳамчун маводди назарӣ **омӯхта ва истифода шудаанд.**

Дар диссертатсия вобаста ба масъалагузориҳои мушаххас аз **методҳои таҳқиқи назариявӣ, муқоисавӣ, таърихӣ, мантиқӣ, равиши низомнок, таҳлил ва ҷамъбаст, тарҷид (абстракт) ва умумиятдиҳӣ истифода шудааст.**

Аҳамияти амалии таҳқиқ дар он аст, ки натиҷаҳои онро хангоми таълими фанҳои таҳассуси журналистикаи байналхалқӣ истифода бурдан мумкин аст. Инчунин, маводди дар натиҷаи таҳқиқи мазкур ба даст омада метавонад дар таълифи монографияҳо, китобҳои дарсӣ, дастури таълимӣ, мақолаҳои илмӣ, такмили барномаҳои таълимию илмӣ ва мукамалсозии нақшаҳои илмӣ кафедраи журналистикаи байналхалқӣ истифода гардад. Қисмҳои алоҳидаи рисола метавон ҳамчун маводди бозғатимод хангоми хондани курсҳои интихобӣ ва модулиҳо доир ба проблемаҳои журналистикаи байналхалқӣ, трэвел-журналистика, муборизаҳои иттилоотӣ дар шӯъбаҳо ва ихтисосҳои журналистикаи байналхалқии муассисаҳои таҳсилоти олӣ мавриди истифода қарор дода, ба ин восита фаъолияти низомноку самарабахши журналистони байналхалқии ояндаро тақвият бахшид.

Ғояи диссертатсия дар асоси омӯзиш ва истифодаи афкори муҳаққиқони ватанию хориҷӣ ва дар заминаи таҳлилу баррасии шинохт, моҳият, таъинот, мушкилот ва равандҳои журналистикаи байналхалқии тоҷик, таърихи пайдоиш ва ташаққули ВАО-и байналхалқӣ, мақоми журналистикаи байналхалқӣ дар раванди ҷаҳонишавӣ ва муаррифии миллату давлатҳо, нақши ВАО-и байналхалқӣ дар равобитаи кишварҳо, ҷангҳои иттилоотӣ ва ғимояи манфиатҳои миллӣ, таҳаввулоти сохторӣ ва мундариҷавии журналистикаи байналхалқии муосири тоҷик, ҳамчунин, муайяннамояи ҳолат ва дурнамои

журналистикаи байналхалқӣ дар Тоҷикистон, вижагиҳои инъикос ва таҳлили вазъияти дунё дар расонаҳои миллӣ ва байналхалқӣ асоснок карда шудааст.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки дар таҳқиқи диссертатсионии мазкур аз концепсияҳои илмӣ ва назарияи журналистикаи байналхалқӣ, ватанӣ ва хориҷӣ истифода шудааст. Мушаххас будани мавзӯ, дақиқии маълумоти истифодагардида, кофӣ будани ҳаҷми маводди пажӯҳиш, таҳлил ва коркарди натиҷаҳои таҳқиқ, ҳаҷми интишороти довталаби дараҷаи илмӣ ва интиҳоби дурусти методҳои таҳқиқ далели дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ мебошад. Хулоса ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқи мазкур дар асоси таҳлил ва баррасии илмию назарӣ ва амалии мавзӯ пешниҳод шудаанд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он зоҳир мегардад, ки ӯ дар муддати 21 сол ба ҷамъовариву таҳлили маводди илмӣ, омӯзиши осори назарӣ, таснифу таҳлили маводди гирдовардашуда ва таълифи кори илмӣ машғул гардида, дар ин самт монография ва мақолаҳо таълиф намуда, дар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ, донишгоҳӣ ва семинарҳои илмӣ маъруза кардааст. Диссертант дар ҷараёни таҳқиқ, таълифи мақолаҳои илмӣ ва диссертатсия мустақилият дошта, зимни баррасии масоили меҳварии бобу фаслҳои кори таҳқиқӣ аз мушовири илмӣ машваратҳо гирифтааст. Диссертант бо истифода аз равишҳои илмӣ дар интиҳобу таҳлили мавод, таҳқиқи масъалаҳои марбут ба ВАО-и байналхалқӣ, муайян намудани вижагиҳо, проблемаҳо ва дурнамои журналистикаи байналхалқӣ, ҷамъбаст кардани натиҷаҳои бадастомада, пешниҳодҳои мушаххас барои беҳбуд бахшидани журналистикаи байналхалқии тоҷик, фароҳам овардани замина барои таҳқиқоти баъдӣ ва интишори натиҷаҳои таҳқиқ саҳми назаррас дорад.

Дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 7-уми октябри соли 2026 дар бораи сазовор донистани Сухробӣ Мирзоалӣ ба дараҷаи **илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ** қарор қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ аз 11 нафар аъзои шуро (фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2-юми март соли 2026, №83/шд) 10 нафар, аз ҷумла 5 нафар доктори илм аз рӯи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ иштирок доштанд.

Аз 10 нафар аъзои шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта, 9 нафар дар овоздиҳӣ иштирок намуда, овоз доданд: тарафдор – 9 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои филологӣ

Котиби илмии шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои филологӣ
07.10.2026

Ҳошимзода Б.Ҳ.

Зоириён Б.Ш.